

Posudek na diplomovou práci Jiřího Březiny

„Masmédia, politická sféra a mediální výchova“

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Josef Straceny, CSc.

Oponent: PhDr. Věra Jirásková, Ph.D.

Autor si zvolil za téma své diplomové práce problematiku nejen atraktivní (neboť s médii se každodenně setkává každý z nás a díky svému vlivu jsou média, novinářina a žurnalistika oblastí nejen zajímavou, významnou a mnohvrstevnatou, ale svým způsobem i obestřenou jistou „aurou.“)

Svou práci autor rozčlenil do tří částí, které bych charakterizovala takto:

- I. část – teoreticko-referující,
- II. část – analytická
- III. pedagogicko-didaktická.

V první části autor přehledným způsobem sleduje proces „konstituování“ médií, přičemž velmi oceňuji, že se nejedná o deskripci historického vývoje médií, nýbrž o identifikaci jednotlivých aspektů, interaktivní vztah médií, politiky a společnosti, o problém mediovaných sdělení a otázku objektivity, vyváženosti a nestrannosti informací předávaných, sdělovaných a prezentovaných médii. To vše autor ukazuje v souvislosti „od počátků médií k informační společnosti“.

Dozvíme se zde o pojmech *mediokracie* a *medializace*, o postavení médií jako „velmi mocného hráče v politice“ i o „trojí roli médií v demokratické společnosti.“ První část práce pak autor graduje tematizací „účinky mediovaného sdělení (účinky násilí v médiích, agenda *setting*, možnosti ovlivňování versus objektivita, vyváženost a nestrannost.)

Ve druhé části práce se autor věnuje otázce mediálního procesu: nahlíží do praxe tiskových agentur, tvorby *public relations* a fungování *lobby*. Na pozadí těchto procesů pak poukazuje na velmi závažný problém – problém postavení novináře. Významný je tu postřeh, že novináři na jedné straně mohou manipulovat veřejným míněním, na straně druhé i oni sami jsou často vystavováni silnému tlaku hrát roli „aktivistického skandalizačního pejška“ – fungovat jako přenašeči kompromitujících materiálů“ (str. 47). Přestože existuje etický kodex, vzhledem k organizačním omezením novinářské práce však jeho striktní dodržování není vždy možné, konstatuje autor. Tento „závěr“ by bezesporu stál za hlubší analýzu.

Část třetí je věnována mediální výchově a charakteristice tohoto průřezového tématu RVP. Autor zde správně identifikuje 2 základní metody uplatňování mediální výchovy: *learning by doing* a *kriticko-hermeneutickou* metodu, u níž však opomněl její stěžejní téma: problém manipulace, quasiargumentace a analýzu *peithein* (přesvědčovací techniky). Součástí tohoto oddílu jsou i náměty interaktivních hodin v rámci mediální výchovy.

Hodnocení:

Práce je psána přehledně, srozumitelně a v logických návaznostech. Autor se snaží zachycovat podstatné souvislosti a dobře identifikuje problémové a nejednoznačné působení médií „zevnitř“. Vyvaroval se populistických a jednostranných tvrzení.

Z formálního hlediska působí rušivě nesjednocené užívání „ich-formy“ a plurálu („...vybral jsem si, dostala se mi do rukou“ atd., jinde: „...snažili jsme se zde, budeme vycházet, dostáváme se“ atd.).

Z hlediska obsahového, k první části práce nemám výhrady. Doporučovala bych však rozvinutí McNairovy věty, kterou autor cituje na str. 34, z hlediska etiky, filozofie, sociologie a politologie.

Ve druhé části práci mne zaujala zmínka o „instituci“ mediálního ombudsmana. Zajisté nejen mne by zajímaly širší informace o zkušenostech z fungování této funkce. Na straně 55 autor zaměnil profesní etiku za profesionální etiku.

Ve třetí části práce velmi oceňuji autorův odkaz na J. A. Komenského (nikoli proto, že – jak píše autor – „...je nepsanou povinností se v diplomové práci psané na pedagogické fakultě se o něm zmínit“, ale proto, že fakt, že J. A. Komenský byl prvním učitelem využívajícím „médiá“ ve škole (jakási anticipace dnešní mediální výchovy), není obecně znám. V definování mediální gramotnosti chybí její podstatná charakteristika: kritické myšlení.

Velmi oceňuji autorem rozpracované náměty interaktivních hodin mediální výchovy, ovšem z hlediska metodicko-didaktického by absolvent pedagogické fakulty měl přesně vědět, jak vypadá plán interaktivní hodiny, zpětná vazba a co jsou pracovní listy a pracovní archy.

Vzhledem k obsahu celé práce vyznívá autorem formulovaný závěr dost všeobecně a vágně.

Nicméně, připomínky formuluji spíše z hlediska potenciálu, který tato práce nabízí: autor by měl uvažovat o pokračování své práce na toto téma například v postgraduálním studiu.

Nároky kladené na diplomovou práci, předložené zpracování naprosto splňuje a proto ji jednoznačně **doporučuji k obhajobě.**

Možná klasifikace: 1-2

6. 1. 2007

PhDr. ~~Věra~~ Jirásková, Ph.D.